

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2021-12-08
Besvaras senast
2022-01-14

Till utrikesminister Ann Linde (S)

2021/22:181 Turkiets bristande rättsstat och kränkningar av mänskliga rättigheter

Den 18 oktober 2021 gjorde Sverige ett gemensamt uttalande tillsammans med nio andra länder om att den fängslade aktivisten och affärspersonen Osman Kavala bör släppas. Efter det har Turkiets president Recep Tayyip Erdoğan förklarat dessa länders ambassadörer som persona non grata, icke önskvärda, i landet. Efter diplomatiska kontakter har Erdoğan backa från att verkställa beslutet.

Osman Kavala har varit frihetsberövad i över fyra år, bland annat för att ha organiserat protester 2013 mot ombyggnaden av Geziparken i Istanbul. I februari 2020 frigavs Kavala i några timmar för att sedan gripas igen för misstänkt delaktighet i kuppörsöket 2016.

Under Erdoğans styre har utvecklingen i Turkiet tagit tydliga steg i helt fel riktning. Sedan det misslyckade kuppörsöket sommaren 2016 har inskränkningarna av de demokratiska fri- och rättigheterna ökat ytterligare. Massarresteringar och begränsningar av yttrandefriheten har varit återkommande.

Även den politiska oppositionen har satts under förtryck. Särskilt har det prokurdiska oppositionspartiet HDP (Folkens demokratiska parti) attackerats. HDP, som är det tredje största partiet i Turkiets parlament, försöker man just nu förbjuda att existera som ett politiskt parti i en rättsprocess initierad av statsåklagaren – helt emot demokratiska principer. Därtill har gripanden av politiska företrädare för HDP nått hisnande höjder. Bara under en dag, den 25 september 2020, greps 82 personer tillhörande HDP på fabricerade grunder. Dessutom fick två parlamentariker för HDP sina platser i parlamentet upphäva, varav en, Leyla Güven, dömdes till 22 års fängelse i december 2020. I en annan rättsprocess, kallad Kobane cases, står 108 personer åtalade för att ha uppmanat människor att demonstrera mot Turkiets inblandning i IS anfall mot staden Kobane 2014.

Även i sin utrikespolitik har Turkiet varit väldigt aktivt i att skapa och blanda sig i olika konflikter. Nyligen presenterades rapporter om att kemiska vapen används i norra Irak av den turkiska militären, rapporter som dock behöver bekräftas av internationella organ som OPCW (Organisation for the Prohibition of Chemical Weapons).

EU har inte vågat agera mot Turkiet av rädsla för att Erdoğan skulle säga upp det avtal som hindrar flyktingar från att ta sig från Turkiet till Europa. När förhandlingarna om EU-medlemskap i praktiken ligger nere på grund av allt sämre relationer finns ett behov av att EU utstakar en tydlig politik gentemot Turkiet.

Med anledning av detta vill jag fråga utrikesminister Ann Linde:

1. Vad anser ministern om den uppkomna situationen, och hur avser ministern och den svenska regeringen att agera för att fortsatt kritisera utvecklingen i Turkiet?
2. Vilka åtgärder anser ministern att Sverige ska ta, bilateralt och multilateralt, för att stödja människorättsaktivister och den politiska oppositionen i Turkiet?
3. Hur avser ministern och den svenska regeringen att agera inom EU angående förhandlingarna med Turkiet om EU-medlemskap?
4. Anser ministern att det är rimligt att EU betalar Turkiet för att uppehålla över 4 miljoner flyktingar i flyktingläger i stället för att ta ett gemensamt ansvar, och tänker ministern ta några initiativ med anledning av detta?

.....

Håkan Svenneling (V)

Överlämnas enligt uppdrag

Lena Lindbäck